OKRESNÝ ÚRAD ŽILINA
odbor starostlivosti o životné prostredie
oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia
Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Ž i l i n a

ROZHODNUTIE

zo zisťovacieho konania

č.j.: OU-ZA-OSZP3-2022/033586/Mrh V Žiline 29.07.2022

Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, ako príslušný orgán štátnej správy v zmysle zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 56 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon EIA") vydáva podľa § 7 ods. 5 zákona EIA na základe oznámenia o strategickom dokumente „Nízkouhlíková stratégia mesta Rajecké Teplice", ktoré predložil obstarávateľ: Mesto Rajecké Teplice, Nám. SNP 29/1, 013 13 Rajecké Teplice, po ukončení zisťovacieho konania toto rozhodnutie:

Strategický dokument **„Nízkouhlíková stratégia mesta Rajecké Teplice"**, obstarávateľa: **Mesto Rajecké Teplice, Nám. SNP 29/1, 013 13 Rajecké Teplice, IČO:00 312 591**

s a n e b u d e p o s u d z o v a ť

podľa zákona EIA v platnom znení. Uvedený dokument je preto možné schváliť podľa osobitných predpisov.

O D Ô V O D N E N I E

Obstarávateľ, Mesto Rajecké Teplice, Nám. SNP 29/1, 013 13 Rajecké Teplice, IČO: 00 312 591 predložil Okresnému úradu Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia podľa § 5 zákona EIA dňa 22.06.2022 oznámenie o strategickom dokumente „Nízkouhlíková stratégia mesta Rajecké Teplice".

Predkladaná nízkouhlíková stratégia je zameraná na vývoj a implementáciu relevantných integrovaných územných stratégií a plánov na zvýšenie využívania potenciálov endogénnej obnoviteľnej energie a na zlepšenie regionálnej energetickej výkonnosti. Podnecuje navrhovanie a testovanie koncepcií a nástrojov na využívanie endogénnych

- inštaláciou SMART technológií na riadenie a meranie spotreby energie na vykurovanie a chladenie.
C) Úsporu spotreby energie na prípravu teplej vody a to najmä:
- výmenou centrálneho zdroja energie v objekte alebo lokálnych ohrievačov teplej vody,
- výmenou rozvodov vody, prípadne zateplenie existujúcich,
- inštaláciou SMART technológií na riadenie a meranie spotreby energie na teplú vodu.
D) Úsporu spotreby energie na osvetlenie a prevádzku technického a technologického vybavenia budovy a to najmä:
- výmenou zdrojov svetla za úsporné LED svietidlá,
- inštaláciou SMART technológií na riadenie a meranie spotreby energie na osvetlenie a inej elektrickej energie v objekte.
E) Úsporu tvorby emisií CO_2 a úsporu globálneho ukazovateľa – primárna energia a to najmä:
- inštaláciou obnoviteľných zdrojov energie, ktoré využívajú energiu vzduchu, zeme, vody – tepelné čerpadlá; energiu slnka – termické kolektory, fotovoltaické panely,
- inštaláciou SMART technológií na riadenie a meranie spotreby primárnej energie, hlavne podielu OZE, na vstupe do objektu.
E) Úsporu tvorby emisií CO_2 a úsporu globálneho ukazovateľa – primárna energia a to najmä:
- inštaláciou obnoviteľných zdrojov energie, ktoré využívajú energiu vzduchu, zeme, vody – tepelné čerpadlá; energiu slnka – termické kolektory, fotovoltaické panely,
- inštaláciou SMART technológií na riadenie a meranie spotreby primárnej energie, hlavne podielu OZE, na vstupe do objektu.

Opatrenie č. 2: Zníženie energetickej náročnosti budov rodinných domov

Mesto bude podporovať prechod domácností používajúcich na vykurovanie tuhé palivo na iný nízkoemisný zdroj tepla (napr. na zemný plyn alebo obnoviteľný zdroj energie, napr. tepelné čerpadlo; spojený s obmedzením resp. zákazom spaľovania tuhého paliva).

Navrhované opatrenia za účelom zníženia energetickej náročnosti budov:
- zateplenie obvodového plášťa, zateplenie strešného plášťa, výmena výplní otvorov, inštalácia riadeného vetrania s rekuperáciou vzduchu, zmena zdroja vykurovania, zmena rozvodov, vyregulovanie vykurovacej sústavy, meranie a regulácia energií, zmena zdroja na prípravu teplej vody, zmena osvetľovacej sústavy a inštalácia fotovoltaiky.

Opatrenie č. 3: Vodozádržné opatrenia

K zachytávaniu zrážkovej vody dochádza napríklad prostredníctvom jej zvedenia zo strechy budov do podzemných nádrží za účelom jej následného využitia na polievanie priľahlej zelene na verejných priestranstvách v čase poklesu množstva dažďových zrážok. Zachytávaná zrážková voda môže byť povrchovým kanálom zvedená do novo vytvoreného zberného jazierka, dažďovej záhrady, ktoré podporuje zlepšenie klímy v záujmovom území. Vhodným nástrojom na zadržiavanie dažďovej vody v zastavanom území je realizácii zelených striech/stien, a to nielen na nových budovách , ale veľký význam majú zelené strechy/steny aj na obnovovaných budovách. Aplikácia zelených striech/stien je možná pre rôzne sklony, teda ploché aj šikmé strechy/steny. Ďalším benefitom zelenej strechy/steny je znižovanie tepelného toku, teda vyššia akumulácia tepla v konštrukcii strešného/obvodového plášťa, nižšie tepelné straty, vyššia tepelná pohoda v interiéri budovy v zimnom aj letnom období, kedy nedochádza ku prehrievaniu miestností a potreby chladenia priestorov.
Budovanie parkovísk a odstavných plôch, ktoré budú prestrešené, je potrebné riešiť zelenými strechami.

Odhad každoročného odtoku dažďovej vody bez úžitku je cca 10,70 mil. kubických metrov z celého katastrálneho územia. Sekvestrácia uhlíka do biomasy (vegetácia) a pôdy (korene rastlín) sa dosiahne vhodne zvolenými opatreniami pre objem 7,169 mil.m^3 dažďových vôd vytvorením vodozádržných opatrení pre zadržiavanie vody cez mokrade, uplatňovaním agrolesníctva, zalesňovaním, zakladaním remízok, vodných plôch, jazierok, rybníkov, vodných fariem, nádrží na zavlažovanie, zelených striech a stien a oddychových zón a vhodný spôsob hospodárenia na ornej pôde.

Opatrenie č. 4: Zavedenie energetického manažmentu

Zavedením energetického manažmentu v rámci implementácie nízkouhlíkovej stratégie s cieľom zvyšovania energetickej efektívnosti a znižovania emisií je možné vykonať nasledovné procesy:
- Zavedenie systematického zberu údajov, sledovania, zaznamenávania a vyhodnocovania spotreby energie použitím SMART technológií na jednotlivých užívateľských úrovniach.
- Zavedenie motivačnej schémy zodpovedných zamestnancov a kontinuálne vzdelávanie v problematike energetickej efektívnosti a hospodárnosti.
- Zavedenie systematických a dlhodobých investične nenáročných opatrení s cieľom dosahovania významných úspor energie, znižovania prevádzkových nákladov, zvyšovania hodnoty majetku, zlepšenia kvality životného prostredia a komfortu na pracovisku a organizácie práce.
- Zavedenie koncepcií a stratégií plánovania základných princípov energetických úspor v jednotlivých sektoroch, plánovanie nakupovania energií.
- Zavedenie pravidelného monitoringu a vyhodnocovania energetických úspor a porovnávanie s predpokladanými cieľmi stanovenými v stratégii. Po analýze údajov definovať nové opatrenia a zabezpečiť ich implementáciu na dosiahnutie cieľov.

Opatrenie č. 5: Zníženie energetickej náročnosti v doprave

Využitie SMART systému napr. SENSET upravuje logistiku dopravy v prímestských častiach tak, aby úspora tvorby CO_2 bola čo najefektívnejšia a najekonomickejšia vzhľadom na environmentálne požiadavky v danej lokalite. Podľa kapacity prepravovaných osôb je vhodnejšie použiť spoločnosť, ktorá zabezpečuje súkromnú prepravu osôb individuálnou dopravou

Vybudovaním cyklotrás v území samosprávy a následným využívaním cyklodopravy ako náhrady za osobnú a verejnú automobilovú dopravu je možná úspora 380,02 ton znížených emisií CO_2 za rok čo predstavuje 0,96 %.

Opatrenie č. 6: Nakladanie s odpadmi

Potenciálne úsporným opatrením pre zníženie emisií CO_2 je spôsob nakladania s odpadom. Potenciál zníženia emisií CO_2 je v prieniku dopravy a odpadov a to pri zvážaní komunálneho odpadu od občanov na skládku. Potenciál úspory emisií CO_2 spočíva vo využívaní SMART technológií pri riadení odpadu.
V Európe a aj na Slovensku existujú riešenia SMART manažmentu odpadu, ktorý spočíva v monitorovaní odpadu (naplnenosť kontajnerov) s predikciou naplnenia čo prináša zefektívnenie zvozov odpadu. Takéto SMART riešenia znižujú nielen finančné náklady obce o cca 30 % ale aj emisie CO_2 až do výšky 60 %.

Používanie SMART riešení pri zvoze odpadu by malo ísť spolu s riešením váženia komunálneho odpadu a kompostovania bioodpadu, ktoré taktiež prispeje k zníženiu emisií CO_2.

Opatrenie č. 7: Zníženie energetickej náročnosti verejného osvetlenia

Jedným z opatrení na zníženie energetickej náročnosti verejného osvetlenia je doplnenie o inteligentný systém riadenia intenzity svietenia. Tento systém umožní prispôsobenie intenzity osvetlenia aktuálnej miere pohybu ľudí a dopravy s cieľom zníženia spotreby elektrickej energie. Systém bude schopný sprostredkovať dáta o intenzite prítomnosti osôb a dopravy a poskytovať informácie o aktuálnej situácii na komunikáciách a verejných plochách.

Požiadavky na vstupy
Vypracovaná stratégia sa opiera o bilanciu základných emisií (BEI) a zároveň navrhuje opatrenia na zmiernenie nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy. Geografické hranice BEI sú určené administratívnou hranicou samosprávy. Základná bilancia tvorby CO_2 vychádza z konečnej spotreby energie na území miestnej samosprávy, a to buď priamo spaľovaním paliva v rámci územia samosprávy, alebo nepriamo spaľovaním paliva pre výrobu elektrickej a tepelnej energie, ktorá sa využíva a spotrebuje na území samosprávy. Na prepočet tvorby emisií CO_2 boli použité štandardné emisné faktory v súlade s platnou legislatívou o energetickej hospodárnosti budov. Štandardné emisné faktory vyčísľujú množstvo uhlíka v každom palive a CO_2 je najdôležitejší skleníkový plyn a CH_4 a N_2O je zanedbateľná. Z hľadiska udržateľnosti využívania biomasy/biopaliva z lokálnych zdrojov a miestnej alebo certifikovanej výroby zelenej elektriny je tvorba emisií CO_2 nulová.
Pri príprave stratégie, aj pri plnení jej cieľov, bol pri definovaní vstupov potrebný integrovaný prístup, spolupráca pracovných skupín a účinná koordinácia na všetkých úrovniach procesov.

Údaje o výstupoch
Výstupom hodnotenia vplyvu strategického dokumentu na životné prostredie bude samotná Nízkouhlíková stratégia mesta schválená mestským zastupiteľstvom.

Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie
Plánované aktivity a opatrenia v strategických sektoroch budovy miestnej samosprávy, rodinné domy, verejné osvetlenie, tepelná energetika, doprava, plochy pre verejné a komunálne využitie a SMART city sú zamerané na znižovanie tvorby emisií CO_2. Implementáciou záverov stratégie je možné predpokladať neutrálne alebo skôr priame ako aj nepriame prevažne pozitívne vplyvy na životné prostredie. Rozsah dopadov je pritom závislý od riešenej oblasti, charakteru a spôsobu implementácie jednotlivých opatrení.

Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva
Schválením nízkouhlíkovej stratégie a realizáciou opatrení v jednotlivých sektoroch sa očakávajú skôr všeobecne prospešné dopady alebo dopady bez negatívneho následku na zdravie obyvateľstva a kvalitu jeho života.

Vplyv na chránené územia
Nízkouhlíková stratégia návrhmi aktivít a opatrení má znížiť emisie skleníkových plynov a sledovaných emisií. Ciele stratégie a navrhované aktivity a opatrenia nie sú priestorovo ohraničené a sú navrhované v intraviláne mesta. Stratégia podporuje využívanie medzisektorálneho prístupu a je preto predpoklad, že pri definovaní cieľov a opatrení sa bude

prihliadať na záujmy ochrany prírody a možné dopady na chránené územia. Návrh a schválenie Stratégie nevytvára predpoklad negatívnych vplyvov na chránené územia.

Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického dokumentu
Riziká súvisiace s uplatňovaním strategického dokumentu, vo vzťahu k životnému prostrediu, sa neočakávajú.

Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice
V rámci vypracovania oznámenia a identifikácie predpokladaných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia, neboli identifikované významné negatívne vplyvy, ktoré by presahovali štátne hranice. Zo zamerania a cieľov strategického dokumentu sa predpokladajú skôr pozitívne vplyvy presahujúce štátne hranice.

Strategický dokument svojimi parametrami podľa § 4 ods. 2 písm. b) strategický dokument uvedený v odseku 1, ktorý určuje využitie malých území na miestnej úrovni podlieha zisťovaciemu konaniu, ktoré Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia vykonal podľa § 7 zákona EIA.

V rámci zisťovacieho konania OÚ Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia rozoslal oznámenie o strategickom dokumente podľa § 6 ods. 2 zákona EIA na zaujatie stanoviska dotknutým orgánom, povoľujúcemu orgánu a dotknutej obci. Zároveň dokument zverejnil na webovom sídle https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/nizkouhlikova-strategia-mesta-rajecke-teplice a informáciu o začatí procesu zisťovacieho konania aj na webovom sídle a verejnej tabuli okresného úradu.

V súlade s § 6 ods. 4 zákona EIA a do vydania tohto rozhodnutia doručili príslušnému orgánu písomné stanoviská tieto subjekty, ktorých stanoviská predkladáme v skrátenej forme:

1. ***Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline*** *listom č.j.: 2208/2022/HŽPZ zo dňa 11.07.2022* vydal záväzné stanovisko odporučením ukončiť proces SEA s nasledovnou pripomienkou:
   Orgán na ochranu zdravia sa bude vyjadrovať k jednotlivým zámerom postupne na základe žiadosti.

2. ***Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, oddelenie územného plánovania*** *listom OU-ZA-OVBP1-2022/034937-002 zo dňa 12.07.2022* s odporučením ukončiť proces SEA.

3. ***Okresný úrad Žilina, odbor krízového riadenia*** *listom, OU-ZA-OKR1-2022/035923-002 zo dňa 12.07.2022* s odporučením ukončiť proces SEA bez pripomienok.

4. ***Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií*** *listom, OU-ZA-OCDPK-2022/034681/2/ŠPA zo dňa 06.07.2022* s odporučením ukončiť proces SEA bez pripomienok.

5. ***Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia***, ako miestne a vecne príslušný orgán

štátnej ochrany ovzdušia *listom č.j.: OU-ZA-OSZP3-2022/034253-002/Jak zo dňa 06.07.2022* súhlasí bez pripomienok.

6. ***Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia***, ako miestne a vecne príslušný orgán štátnej odpadového hospodárstva *listom č.j.: OU-ZA-OSZP3-2022/034250-002/Deb zo dňa 07.07.2022* súhlasí bez pripomienok s odporučením ukončiť proces SEA.

7. ***Mesto Rajecké Teplice*** *listom č. MSÚRT-S2022/00502-2-ŽP zo dňa 19.07.2022* bez pripomienok.

8. ***Obec Lietavská Svinná – Babkov*** *listom zo dňa 01.07.2022* bez pripomienok.

V stanovenej lehote neboli vznesené ďalšie pripomienky dotknutých orgánov. Svoje pripomienky neuplatnili MŽP SR, ŠSOPaK, Sekcia geológie, Žilinský samosprávny kraj, Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, pozemkový a lesný odbor, Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie OP a vybraných zložiek ŽP kraja, Okresný úrad Žilina odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie OP a vybraných zložiek ŽP, ŠVS, ŠS OH, Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Žilina, Krajský pamiatkový úrad, Ministerstvo dopravy a výstavby SR a Ministerstvo obrany SR v zákonom stanovenej lehote. Toto sa v zmysle § 23 ods. 4 zákona EIA považuje za súhlasné stanovisko.

Záver

Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie v rámci zisťovacieho konania podľa § 7 ods. 4 zákona posúdil strategický dokument z hľadiska povahy a rozsahu, miesta vykonávania, najmä jeho únosného zaťaženia a ochranu poskytovanú podľa osobitných predpisov, významu predpokladaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva a úrovne spracovania strategického dokumentu. Prihliadal pritom na stanoviská doručené od dotknutých orgánov a zainteresovaných subjektov vrátane verejnosti a na kritériá pre zisťovacie konanie uvedené v prílohe č. 3 zákona. Verejnosť v stanovenej lehote nedoručila stanoviská.

Ak sa zistí, že skutočné vplyvy zmien strategického dokumentu budú väčšie, ako sa uvádza v strategickom dokumente, je ten, kto činnosť vykonáva, povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v strategickom dokumente a v súlade s podmienkami určenými v rozhodnutí o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

Na základe výsledkov zisťovacieho konania Okresný úrad Žilina odbor starostlivosti o životné prostredie rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Zo stanovísk doručených k strategickému dokumentu vyplynuli niektoré konkrétne upozornenia, ktoré sú zahrnuté vo vyššie uvedených stanoviskách dotknutých orgánov a organizácií a je potrebné ich zohľadniť v procese schvaľovania „Nízkouhlíková stratégia mesta Rajecké Teplice“ podľa osobitných predpisov.

Upozornenie: Nakoľko sa jedná o strategický dokument s miestnym dosahom podľa § 7 ods. 7 zákona EIA dotknutá obec bezodkladne informuje o tomto rozhodnutí verejnosť spôsobom v mieste obvyklým.

Poučenie:

Zisťovacie konanie sa nevykonáva podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v platnom znení, a preto sa voči nemu nemožno odvolať. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom.

Ing. arch. Pavel Kropitz
vedúci odboru

v zastúpení: Ing. Daniela Hančíková
vedúca oddelenia OP a vybraných zložiek ŽP

R o z d e ľ o v n í k :

1. MŽP SR, Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava, sekcia geológie, ŠSOPaK
2. Ministerstvo obrany SR, Správa majetku, detašované pracovisko, ČSA 7, 974 31 Banská Bystrica
3. Žilinský samosprávny kraj, Odbor regionálneho rozvoja, Odbor dopravy, Komenského 48, 011 09 Žilina
4. Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a BP, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
5. Okresný úrad Žilina odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie OP a vybraných zložiek ŽP kraja, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
6. Okresný úrad Žilina odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie OP a vybraných zložiek ŽP, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina, ŠVS, ŠS OH, ŠS OO,
7. Okresný úrad Žilina, Odb. opravných prostriedkov, Ref. pôdohospodárstva, J. Kráľa 4, 010 01 Žilina
8. Okresný úrad Žilina, Odbor KR, J. Kráľa 4, 010 01 Žilina
9. Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a PK, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
10. Okresný úrad Žilina, PLO, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
11. Regionálny úrad verejného zdravotníctva, V. Spanyola 27, 011 71 Žilina
12. Krajský pamiatkový úrad, Mariánske námestie 19, 010 01 Žilina
13. Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Námestie slobody 2902/6, 811 06 Bratislava
14. OR HaZZ, Nám. požiarnikov 1, 010 01 Žilina
15. Mesto Rajecké Teplice, Nám. SNP 29/1, 013 13 Rajecké Teplice
16. Obec Lietavská Svinná –Babkov, 013 11 Lietavská Lúčka
17. Obec Zbyňov, 013 19 Kľače
18. Obec Konská, 013 13 Rajecké Teplice
19. Obec Stránske, 013 13 Rajecké Teplice
20. Obec Turie, 013 12 Turie
21. Obec Porúbka, 013 11 Lietavská Lúčka

ZVEREJNENÉ - 9 .08. 2022